

professionals i voluntaris que des de l'àmbit civil i des del seu compromís de fe s'han desgastat per atendre els més castigats per aquesta crisi sanitària. Entre aquestes víctimes ocupen un lloc privilegiat nostra gent gran. Aprenem aquesta lliçó de la història, ja que «una civilització en la qual no hi ha lloc per la gent gran o se'ls descarta perquè creen problemes, aquesta civilització porta amb si el virus de la mort» ⁷. De manera especial, esmercem les nostres cures pels ancians que estan malalts, sense oblidar que

el malalt que se sent envoltat d'una presència amorosa, humana i cristiana, supera tota forma de depressió i no cau en l'angoixa de qui, en canvi, se sent sol i abandonat al seu destí de sofriment i de mort ⁸.

Molts dels nostres majors, en la plenitud de la seva vida, eleven la seva mirada a la transcendència, sabent discernir l'important i prescindir del que és passatger. Aquesta mirada seva és imprescindible enmig d'aquesta societat que moltes vegades s'aferra al que és temporal i oblida la nostra condició de pelegrins que encaminen els seus passos a l'eternitat. No deixem d'educar per la mort, que està en l'essència de l'ésser; per la vellesa, que forma part de l'existència; pel sofriment i la dependència, enfront de la idolatrada autonomia, que ens ajuden a sentir la filiació i la humilitat, i ens situen davant de Déu.

Tinguem present que «la fe sense obres és morta» (Jm 3, 26). Busquem maneres concretes per viure aquest afecte i veneració per la nostra gent gran. Serveixi d'exemple la campanya llançada pel Dicasteri dels Laics, Família i Vida «Cada ancià és el teu avi», que convida a utilitzar la fantasia de l'amor i truca per telèfon o per vídeo i escolta la gent gran. Acabem fent nostres les paraules que el papa Francesc dirigia a la gent gran:

La ancianitat és una vocació. No és encara el moment d'«abandonar els remos a la barca». Aquest període de la vida és diferent dels anteriors, no hi ha dubte; també hem d'«inventar-lo» una mica, perquè les nostres societats no estan preparades, ni espiritual ni moralment, per donar a aquest moment de la vida el seu valor ple⁹.

Que la Sagrada Família de Natzaret, llar de caritat, intercedeixi per les nostres famílies perquè siguem custodis del tresor que hem rebut en la nostra gent gran.

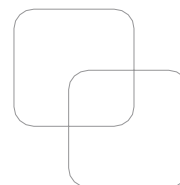
Mons. José Mazuelos Pérez, bisbe d'Asidonia-Jerez, President de
la Subcomissió Episcopal per a la Família i la Defensa de la Vida
Mons. Juan Antonio Reig Pla, bisbe d'Alcalá d'Henares
Mons. D. Àngel Pérez-Pueyo, bisbe de Barbastro-Montsó
Mons. Sants Montoya Torres, bisbe auxiliar de Madrid
Mons. Francisco Gil Hellín, arquebisbe emèrit de Burgos

Traducció al català: Secretariat diocesà de pastoral familiar de Barcelona

⁷ Francesc, Audiència general (4.III.2015).

⁸ Congregació per a la Doctrina de la Fe, carta *Samaritanus bonus* sobre la cura de les persones en les fases crítiques i terminals de la vida (22.IX.2020), cap. V.

⁹ Francesc, Audiència general (11.III.2015).

Els ancians, tresor de l'Església i la societat

Nota dels bisbes

www.conferenciaepiscopal.es

27 desembre 2020

El papa Francesc, a la seva darrera encíclica, ens recorda que “la manca de fills que provoca un envelliment de les poblacions, juntament amb l’abandonament dels ancians a una dolorosa soledat, és una manera subtil d’expressar que tot acaba amb nosaltres, que només compten els nostres interessos individuals. Així, «objecte de descart no és només l’aliment o els béns superflus, sinó amb freqüència els mateixos éssers humans. Vam veure el que va succeir amb la gent gran en alguns llocs del món a causa del coronavirus. No havien de morir així»¹. Aquesta realitat no ens pot deixar indiferents i hem de recordar les paraules del papa Benet XVI a la Trobada mundial de les famílies de València, quan es va referir als avis com «un tresor que no podem arrabassar a les noves generacions»². Amb el present missatge volem subratllar que la gent gran són un veritable tresor per l'Església i per la societat.

Tresor de l'Església

En la tradició de l'Església hi ha tot un bagatge de saviesa que sempre ha estat la base d'una cultura de proximitat a la gent gran, una disposició a l'acompanyament afectuós i solidari en la part final de la vida³.

Aquesta cultura s'ha manifestat en les constants intervencions magisterials i en múltiples iniciatives de caritat que al llarg de la història de l'Església han tingut a la gent gran com a destinataris i com a protagonistes; entre aquestes iniciatives cal assenyalar les realitzades per congregacions religioses a el servei de la gent gran, asils, voluntariat... A principis d'enguany va tenir lloc al Vaticà el Congrés «La riquesa dels anys», en el qual es centrar l'atenció en la pastoral de la gent gran.

A «alça't davant els cabells blancs i honora l'ancià» (Lv 19, 32) és el mateix Senyor de la Vida qui, a través de la seva Paraula, ens convida a venerar la gent gran. El seu coneixement i la seva experiència els converteixen en persones dignes de ser consultades: «Quin criteri que té la gent de cabells blans! Que en saben, els ancians d’aconsellar! Que n’és, de bonica, la saviesa en la gent d’edat, i en els homes importants, el seny i els bons consells! La corona dels vells és la seva experiència, i la veneració del Senyor, el seu motiu de glòria» (Sir 25, 4-6).

Els no són mers destinataris de l'acció pastoral de l'Església, sinó subjectes actius en l'evangelització. Ampliem els nostres horitzons per tornar a descobrir la gran tasca que desenvolupen els grans en les nostres comunitats. Recordava el document sobre *La dignitat de l'ancià i la seva missió en l'Església i en el món* que entre els àmbits que més es presten al testimoni de la gent gran en l'Església no s'ha d'oblidar l'ampli camp de la caritat, l'apostolat, la litúrgia, la vida de les associacions i dels moviments eclesials, la família, la contemplació i la pregària, la prova, la malaltia, el sofriment, el compromís en favor de la «cultura de la vida».

Aquesta veritat que contemplàvem referida a l'Església en general es fa especialment palpable a la família, que és l'Església domèstica, espai sagrat que agrupa un conjunt de generacions.

Les famílies cristianes han d'estar vigilants per no deixar-se influir per la mentalitat utilitarista actual, que considera que els que no produeixen, segons criteris mercantils, han de ser descartats. No obstant això, com afirma el sant pare,

aiïllar els ancians i abandonar-los a càrrec d'altres sense un adequat i proper acompanyament de la família mutila i empobreix a la mateixa família. A més, acaba privant als joves d'aquest necessari

1 Francesc, carta encíclica *Fratelli tutti*, n. 19.

2 Benet XVI, discurs amb motiu de la V Trobada mundial de les Famílies (8.VII.2006), València.

3 Francesc, catequesi (4.III.2015).

contacte amb les seves arrels i amb una saviesa que la joventut per si sola no pot aconseguir ⁴.

Què necessari és en els nostres dies recuperar la figura dels avis! Això es concreta en el fet que els avis són molt més que els "canguros" que s'encarreguen de cuidar els néts quan els pares no poden atendre'ls. Tampoc hem de veure'ls ni acceptar que siguin merament un suport econòmic quan vénen temps de crisi.

Què poden aportar els avis a la família? Molts dels nostres avis, des de la talaia de la seva experiència, havent superat molts contratemps, han descobert vitalment que no val la pena atresorar tresors a la terra, «on les arnes i els corcs els roseguen», i s'han esforçat per fer-se un «tresor al cel» (cf. Mt 6, 19-21). Per això, ells, que són la memòria viva de la família, tenen la transcendental missió de transmetre el patrimoni de la fe als joves. Agraïm la tasca silenciosa que duen a terme a l'ensenyar als més petits de la casa les oracions i les veritats elementals del credo. La Paraula de Déu ens diu:

Fill, tingues cura del teu pare en la vellesa i durant la seva vida no li causis tristesa. Encara que perdi el judici, sigues indulgent amb ell i no el menyspreis tot i estar tu en ple vigor. Perquè la compassió cap al pare no serà oblidada (Sir 3, 12-14a).

En conseqüència, els pares hauran d’educar els seus fills sempre en el respecte i la consideració dels avis, ja que l'amor de l'avi als néts, amb la seva gratuïtat, la seva proximitat, la seva espontaneïtat, les seves carícies i abraçades, és necessari per ells. Animem a aterrar aquestes idees en la vida quotidiana de la família. Promoguem la dedicació de llargs períodes de temps amb els avis a la família i especialment amb els néts. Seguim el consell de papa Francesc als joves:

Per això és bo deixar que la gent gran facin llargues narracions, que de vegades semblen mitològiques, fantosiques -són somnis de vells-, però moltes vegades estan plenes de rica experiència, de símbols eloqüents, de missatges ocults. Aquestes narracions requereixen temps, que ens disposem gratuïtament a escoltar i a interpretar amb paciència, perquè no entren en els missatges de les xarxes socials. Hem d'acceptar que tota la saviesa que necessitem per la vida no pot tancar-se en els límits que imposen els actuals recursos de comunicació ⁵.

Es tracta d'una comunicació d'una altra dimensió en el fons i en la forma.

Tresor de la societat

En una societat, en la qual moltes vegades es reivindica una llibertat sense límits i sense veritat en la qual es dóna excessiva importància al jove, els grans ens ajuden a valorar l'essencial i a renunciar al que és transitori. La vida els ha ensenyat que l'amor i el servei als seus i a la resta de membres de la societat són el veritable fonament en el qual tots hauriem de donar-nos suport per acollir, aixecar i oferir esperança als nostres semblants enmig de les dificultats de la vida ⁶.

Ens donarà molta llum considerar la pandèmia del coronavirus com un temps de prova. Un temps en el qual es posen a prova les nostres conviccions i la profunditat de les mateixes, un temps en el qual moltes de les nostres seguretats s'enfonsen i en el qual estem cridats a donar una resposta. Amb admiració contemplem el lliurament heroic de tants

4 Francesc, carta encíclica *Fratelli tutti*, n. 19.

5 Francesc, exhortació apostòlica postsinodal *Christus vivit*, n. 195.

6 Comissió Episcopal per a la Pastoral Social i Subcomissió per a la Família i la Defensa de la Vida, missatge per a la Jornada

d'afectats per la pandèmia (10.VII.2020).